

Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 0. maj 2006

2. udkast

Betænkning

over

Forslag til lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel (barselloven)

[af familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed)]

1. Ændringsforslag

Familie- og forbrugerministeren har stillet 8 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 2. februar 2006 og var til 1. behandling den 2. marts 2006. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Arbejdsmarkedsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring. Den 22. februar 2006 sendte familie- og forbrugerministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra Landsforeningen for bøsser og lesbiske og Landsorganisationen i Danmark.

Familie- og forbrugerministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 9 spørgsmål til familie- og forbrugerministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

[Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.]

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget er enige i, at det er hensigtsmæssigt at samle barsellovgivningen i en særskilt lov. Det vil gøre det nemmere at overskue – både for familierne, arbejdsmarkedet parter og for administrationen.

Socialdemokraterne lægger vægt på, at ministeren har forsikret Folketinget om, at der med loven ikke er tilsigtet en ændring af retstilstanden. Det er beklageligt, at ministeren ikke har været i stand til at garantere, at der med loven ikke sker realitetsændringer i retstilstanden (jf. svaret på spørgsmål

6). Ministeren skriver blot, at der ikke har været »tilsigtet« nogen realitetsændring. Det må forstås sådan, at såfremt der opstår tvivl om, hvorvidt der er ændret på retstilstanden, vil ministeren fremsætte ændringsforslag til loven.

I svaret på spørgsmål 3 tilkendegiver ministeren, at han ikke har nogen principielle indvendinger imod at indsætte en henvisning til ligebehandlingslovens beskyttelsesregler i lovteksten. Socialdemokraterne mener, at det ville være ønskeligt med en sådan henvisning i selve lovteksten og ikke kun i bemærkningerne og har derfor anmodet ministeren om at stille et sådant ændringsforslag.

Socialdemokraterne støtter ministerens ændringsforslag, som sikrer, at loven på dette punkt ikke ændrer retspraksis. Dog finder Socialdemokraterne, at det bør nævnes, at en del af den omtalte dom fra Vestre Landsret er anket til Højesteret. Det drejer sig om Vestre Landsrets afvisning af, at man skal kunne få de penge, der allerede er trukket, tilbagebetalt. I lighed med den anden ankesag (fri fordeling af orlovsretten forældrene imellem) bør det præciseres, at der verserer en ankesag for Højesteret, og at det, indtil denne er afgjort, er uafklaret, om en lønmodtager, som fortryder og annullerer en forlængelse, kan kræve refusion af allerede tilbageholdte dagpenge.

Socialdemokraterne beklager, at ministeren ikke har ønsket at præcisere loven nu, for så vidt angår den verserende sag i Højesteret om forældres ret til at dele orloven. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget side 13, at »Der er tilstræbt en større klarhed på områder, hvor lovgivningen efter de indtil nu indhøstede erfaringer har givet anledning til fortolkningsproblemer« – men det gælder åbenbart ikke sagen fra Østre Landsret. Regeringen burde i denne sag stå fast ved de oprindelige intentioner med loven og de løfter, der i den forbindelse er givet til børnefamilierne, i stedet for at overlade til Højesteret at skulle fortolke disse intentioner ud fra den særdeles mangelfulde og upræcise lov fra 2002. I besvarelsen af spørgsmål 4 sår ministeren tvivl om regeringens egentlige intentioner med loven. Det ville være ønskeligt med en bekræftelse af, at regeringen agter at tage initiativ til en lovændring, såfremt Højesteret stadfæster Østre Landsrets dom, således at den oprindeligt tiltænkte fleksibilitet også bliver lovfæstet.

Ministeren har tilkendegivet, at regeringen vil vente med en egentlig revision af barselloven, til man har fået lavet en grundig undersøgelse. Socialdemokraterne ser frem til resultaterne af denne undersøgelse. Det gælder i særdeleshed evalueringen af de ligestillingsmæssige konsekvenser af den forlængede barselorlov, hvor det senest i forbindelse med behandlingen af beslutningsforslag nr. B 66 om at øremærke 12 uger af barselorloven til fædre er fremgået, at især omfanget af fædres orlov er faldet, hvilket er stik imod hensigten.

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn, Fólkaflokkurinn og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *familie- og forbrugerministeren*, tiltrådt af [udvalget]:

Til § 21

1) *Stk. 5* affattes således:

»Stk. 5. Efter at udbetaling af nedsatte barseldagpenge er begyndt, har forældrene ikke mulighed for helt eller delvist at genoptage arbejdet med den virkning, at den barseldagpenget, der ikke udnyttes, senere kan udnyttes efter § 23.«

[Mulighed for under en forlænget fraværperiode med nedsatte dagpenge at afkorte perioden og vende tilbage til normal dagpengesats]

2) Efter stk. 5 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 6. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte nærmere regler om ret til dagpenge efter stk. 1, når kun den ene af forældrene er omfattet af dansk lovgivning om social sikring.«

[Bemyndigelse til at fastsætte regler om dagpenge under forældreorlov, når kun den ene forælder er omfattet af de danske regler om social sikring]

Til § 30

3) I *stk. 4*, ændres »stk. 3 og 4« til: »stk. 2 og 3«.

[Teknisk ændring]

4) I *stk. 5*, ændres »stk. 3« til: »stk. 2«.

[Teknisk ændring]

Til § 54

5) Efter *stk. 2* indsættes som nyt stykke:

»Stk. 3. Lønmodtagere, der udnytter deres ret til fravær efter kapitel 4, er omfattet af beskyttelsesbestemmelserne i lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m.v.«

[Indsættelse i loven af en henvisning til beskyttelsesbestemmelserne i ligebehandlingsloven]

Til § 57

6) Efter nr. 4 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 8 a ændres »§ 7« til: »§§ 6-14 i lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel«.«

[Konsekvensrettelser i ligebehandlingsloven]

7) Efter nr. 7 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 16, *stk. 5*, ændres »§ 7« til: »§§ 6-14 i lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel«.«

[Konsekvensrettelser i ligebehandlingsloven]

Nye paragraffer

8) Efter § 57 indsættes som nye paragraffer:

»§ 01. I lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer, jf. lovbekendtgørelse nr. 68 af 21. januar 2005, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 1, ændres »lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel § 12, stk. 2 og 3, nr. 1 og 2« til: »§ 6, stk. 2, i lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel«.

2. I § 7, stk. 3, ændres »lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel § 12, stk. 2 og 3, nr. 1 og 2« til: »§ 6, stk. 2, i lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel«.

[Konsekvensrettelser i funktionærloven].

§ 02. I lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 1009 af 24. oktober 2005, foretages følgende ændringer:

1. I § 13, stk. 4, nr. 4, ændres »Efter bestemmelserne i § 12, stk. 1 og 2, § 13, stk. 1, 2 og 7, § 14, stk. 1-3 og 8, og § 15, stk. 1 og 2, i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel« til: »under fravær efter bestemmelserne i § 6, stk. 1 og 2, § 7, § 8, stk. 1-6, § 9, § 13 og § 14, stk. 1 og 2, i lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel«.

2. I § 55 ændres »lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v.« til: »lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel«.

[Konsekvensrettelser i lov om aktiv socialpolitik].

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

I lovforslagets affattelse af stk. 5 er indskrevet den fortolkning, der fremgår af Arbejdsdirektoratets vejledning nr. 40 af 8. maj 2003 om barselorlov og barseldagpenge, hvorefter forældrene, efter udbetaling af nedsatte dagpenge er begyndt, ikke kan vælge at afkorte perioden. I en dom af 23. februar 2006 har Vestre Landsret imidlertid truffet afgørelse om, at bestemmelserne i den gældende dagpengelov og dagpengebekendtgørelse ikke er til hinder for, at forældrene under en periode med nedsatte dagpenge kan vælge at afkorte perioden med den virkning, at dagpengene for den resterende del af perioden forhøjes.

Da det ikke er hensigten med lovforslaget at ændre retstilstanden på dette område, foreslås formuleringen af § 21, stk. 5, ændret, således at den ikke strider mod Vestre Landsrets fortolkning af gældende ret.

Til nr. 2

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 21 kan perioder, hvori den ene forælder modtager dagpenge under forældreorlov efter de danske regler om social sikring, og den anden forælder i samme periode modtager en tilsvarende ydelse efter et andet EU/EØS-lands lovgivning, sammenlægges med hjemmel i artikel 35, stk. 4, i EF forordning 1408/71, således at forældrenes samlede periode med ydelser under barsel svarer til den samlede periode med ret til ydelser efter dansk lovgivning.

I EF forordning 883/2004, som er vedtaget, og som, når en gennemførelsesordning herfor er vedtaget, vil afløse EF forordning 1408/71, findes ikke en bestemmelse, der svarer til artikel 35, stk. 4, i EF forordning 1408/71. Det vil derfor være nødvendigt, at der indsættes en hjemmel i den danske lovgivning, hvis man i Danmark, når EF-forordning 883/2004 træder i kraft, fortsat vil kunne begrænse forældrenes ret til samtidig at modtage ydelser under orlov efter flere landes lovgivning. De

nærmere regler vil blive fastsat således, at retten til dagpenge under forældreorlov efter den danske lovgivning ophører, når der fra to lande tilsammen er udbetalt en dagpengelignende ydelse i en periode, der svarer til den periode, hvori der efter den danske lovgivning er ret til dagpenge under forældreorlov.

Til nr. 3 og 4

Ændringerne foreslås som en konsekvensrettelse af, at § 30, stk. 2, i det lovforslag, der blev sendt i høring, efter forslag i høringssvarene er flyttet og nu står som § 39, stk. 3, og stk.-numrene i § 30 derfor er ændret.

Til nr. 5

Det foreslås, at der i § 54, der omhandler klageregler, indsættes en henvisning til ligebehandlingslovens beskyttelsesregler for lønmodtagere, der udnytter deres ret til fravær under barsel efter barselloven.

Til nr. 6-8

Ændringerne foreslås som konsekvensrettelser af henvisninger i ligebehandlingsloven, funktionærloven og lov om aktiv socialpolitik til barselsreglerne.

Charlotte Antonsen (V) Erling Bonnesen (V) fmd. Tina Nedergaard (V) Marion Pedersen (V)

Jens Vibjerg (V) Bent Bøgsted (DF) Colette L. Brix (DF) Jakob Axel Nielsen (KF)

Tom Behnke (KF) Thomas Adelskov (S) Kim Mortensen (S) nfm. Jytte Andersen (S)

Anne-Marie Meldgaard (S) Lone Møller (S) Elisabeth Geday (RV) Ole Sohn (SF)

Jørgen Arbo-Bæhr (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqtigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurin (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqtigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 155

Bilagsnr. Titel

1	Høringssvar og notat, fra familie- og forbrugerministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Henvendelse af 14/3-06 fra Landsforeningen for bøsser og lesbiske
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Henvendelse af 28/3-06 fra LO vedrørende høringssvar
6	Ændringsforslag, fra familie- og forbrugerministeren
7	1. udkast til betænkning
8	Ændringsforslag fra familie- og forbrugerministeren

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 155

Spm.nr. Titel

1	Spm. om kommentar til henvendelse af 14. marts 2006 fra Landsforeningen for bøsser og lesbiske, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om kommentar til henvendelse af 28/03-06 fra Landsorganisationen i Danmark, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om overførsel af bestemmelser fra ligebehandlingsloven til lovforslaget, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om bemærkningerne til oprindelig lovudkast om hensyn til arbejdspladser ved opdeling af orlov i flere perioder, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om præcisering af tiltænkt fleksibilitet i lovgivningen, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om lovforslagets indhold af substansændringer, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om ændringsforslag om henvisning til ligebehandlingslovens beskyttelsesregler i lovtæksten, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om forældrenes mulighed for selv at fordele barslen, jf. ligestillingsministerens hjemmeside, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om krav på refusion af allerede tilbageholdte dagpenge, jf. dom fra Vestre Landsret anket til Højesteret, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå